

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 5.2.2019
COM(2019) 71 final

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY

**o zmocnění k účasti na jednání o druhém dodatkovém protokolu k Úmluvě Rady
Evropy o kyberkriminalitě (CETS č. 185)**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI

Vývoj informačních a komunikačních technologií sice přináší nebývalé příležitosti pro lidstvo, zároveň však znamená problémy, mimo jiné pro trestní soudnictví, a tedy i právní stát v kyberprostoru. Zatímco kyberkriminalita a jiné trestné činy spojené s elektronickými důkazy v počítačových systémech vzkvétá a důkazy týkající se těchto trestných činů jsou ve stále větší míře ukládány na serverech spadajících pod zahraniční, vícere, proměnlivé nebo neznámé jurisdikce, tj. v cloudu, pravomoc v oblasti prosazování práva zůstávají omezeny územními hranicemi.

Evropská komise se v dubnu 2015 v rámci Evropského programu pro bezpečnost¹ zavázala provést přezkum překážek ve vyšetřování trestných činů u trestné činnosti prováděné kybernetickými prostředky, zejména pokud jde o přeshraniční přístup k elektronickým důkazům. Dne 17. dubna 2018 předložila Komise Radě a Evropskému parlamentu návrh nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech² a návrh směrnice, kterou se stanoví harmonizovaná pravidla pro jmenování právních zástupců za účelem shromažďování důkazů v trestním řízení³ (dále jen „návrhy o elektronických důkazech“). Účelem těchto návrhů je urychlit v Evropské unii proces zajištění a získání elektronických důkazů, které mají uloženy a/nebo vlastní poskytovatelé služeb usazení v jiné jurisdikci.

Úmluva Rady Evropy o kyberkriminalitě

Úmluva Rady Evropy o kyberkriminalitě (CETS č. 185) má za cíl usnadnit boj proti trestným činům využívajícím počítačových sítí. Obsahuje ustanovení, jež 1) harmonizují prvky vnitrostátního trestního práva hmotného u trestných činů a související ustanovení v oblasti kyberkriminality, 2) stanoví pravomoci v oblasti vnitrostátního trestního práva procesního nezbytné pro vyšetřování a stíhání těchto trestných činů a jiných trestných činů spáchaných prostřednictvím počítačového systému nebo trestných činů, v souvislosti s nimiž existují důkazy v elektronické formě, a 3) usilují o vybudování rychlého a účinného režimu mezinárodní spolupráce. Úmluva je otevřena pro členské státy Rady Evropy i pro nečleny. Smluvními stranami úmluvy je v současné době 62 zemí, včetně 26 členských států Evropské unie⁴. Úmluva nepředpokládá, že by Evropská unie mohla k úmluvě přistoupit. Evropská unie je nicméně uznána jako pozorovatelská organizace Výboru pro Úmluvu o kyberkriminalitě (T-CY). Na tomto základě se Evropská unie účastní jednání Výboru pro Úmluvu.

Článek 46.1.c úmluvy stanoví, že strany budou v případě potřeby pravidelně uskutečňovat konzultace s cílem usnadnit projednání možného doplnění nebo změny úmluvy. Strany úmluvy o kyberkriminalitě již nějakou dobu zkoumají problémy a překážky přístupu vnitrostátních soudních a policejních orgánů k elektronickým důkazům o trestných činech v rámci trestního vyšetřování ve formě počítačových údajů, konkrétně v období let 2012 až

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě: Evropský program pro bezpečnost ze dne 28. dubna 2015, COM(2015) 185 final.

² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech ze dne 17. dubna 2018, COM(2018) 225 final.

³ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví harmonizovaná pravidla pro jmenování právních zástupců za účelem shromažďování důkazů v trestním řízení, ze dne 17. dubna 2018, COM(2018) 226 final.

⁴ Všechny kromě Irska a Švédska, které úmluvu podepsaly, avšak neratifikovaly, nicméně se zavázaly dosáhnout přistoupení.

2014 prostřednictvím pracovní skupiny pro přeshraniční přístup k údajům a v letech 2015 až 2017 prostřednictvím pracovní skupiny pro cloudové důkazy (Cloud Evidence Group).

Jednání o druhém dodatkovém protokolu k úmluvě

Poté, co Výbor pro Úmluvu o kyberkriminalitě (T-CY) obdržel návrhy skupiny pro cloudové důkazy⁵, přijal několik doporučení, mimo jiné o jednání o druhém dodatkovém protokolu k úmluvě o kyberkriminalitě⁶ o posílené mezinárodní spolupráci (dále jen „druhý dodatkový protokol“) V červnu 2017 Výbor pro Úmluvu o kyberkriminalitě schválil mandát k přípravě druhého dodatkového protokolu k úmluvě během období od září 2017 do prosince 2019.

V souladu s mandátem může druhý dodatkový protokol obsahovat tyto prvky:

- Ustanovení za účelem zefektivnění vzájemné právní pomoci, konkrétně:
 - zjednodušený režim pro žádosti o vzájemnou právní pomoc, pokud jde o informace o účastníkovi,
 - mezinárodní předávací příkazy,
 - přímá spolupráce mezi justičními orgány u žádostí o vzájemnou právní pomoc,
 - společné vyšetřování a společné vyšetřovací týmy,
 - žádosti v angličtině,
 - audio/video výsledky svědků, obětí a znalců,
 - postupy vzájemné právní pomoci v případech mimořádných událostí.
- Ustanovení umožňující přímou spolupráci s poskytovateli služeb v jiných jurisdikcích s ohledem na žádosti o poskytnutí informací o účastníkovi, žádosti o uchování a žádosti pro případ mimořádných událostí.
- Jasnější rámec a silnější záruky u stávajících postupů pro přeshraniční přístup k údajům.
- Záruky, včetně požadavků na ochranu údajů.

Jednání o různých ustanoveních druhého dodatkového protokolu pokračují různým tempem. Současná situace v pracovních skupinách týkající se čtyř hlavních bloků činností uvedených v mandátu je následující:

- Ustanovení o „jazycích žádostí“ a „vzájemné pomoci v případech mimořádných událostí“ byla předběžně přijata na plenárním zasedání o přípravě protokolu v červenci 2018.
- Ustanovení o „videokonferencích“ byla předběžně přijata na plenárním zasedání o přípravě protokolu v listopadu 2018.
- Plenární zasedání k přípravě protokolu v listopadu 2018 rovněž poskytlo prostor pro podrobné diskuse (ustanovení o „jurisdikcích“ a „modelu schvalování“) a aktualizace („přímá spolupráce s poskytovateli“, „mezinárodní předávací příkazy“, „rozšíření

⁵ Závěrečná zpráva pracovní skupiny pro cloudové důkazy Výboru pro Úmluvu o kyberkriminalitě Rady Evropy (T-CY) „Přístup k elektronickému důkaznímu materiálu v cloudu v rámci trestního soudnictví: doporučení ke zvážení ze strany T-CY“ ze dne 16. září 2016.

⁶ První dodatkový protokol (CETS č. 189) k Úmluvě Rady Evropy o kyberkriminalitě týkající se kriminalizace činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů byl otevřen k podpisu pro státy, které úmluvu podepsaly v roce 2003. Smluvními stranami prvního dodatkového protokolu je 31 zemí, včetně 17 členských států EU.

vyhledávání/přístupu na základě osobních bezpečnostních údajů“, „společné vyšetřování a společné vyšetřovací týmy“ a „vyšetřovací techniky“).

- Dosud nebylo dosaženo dostatečného pokroku ohledně dalších otázek (záruky, včetně požadavků na ochranu údajů).

2. CÍLE NÁVRHU

Toto doporučení je předkládáno Radě s cílem získat zmocnění účastnit se jménem Evropské unie a jejích členských států jednání o druhém dodatkovém protokolu, přijmout směrnice pro jednání a jmenovat Komisi vyjednavatelem v souladu s připojeným návrhem směrnic pro jednání na základě článku 218 SFEU.

V čl. 3 odst. 2 SFEU se stanoví, že ve výlučné pravomoci Unie je „uzavření mezinárodní smlouvy, ... pokud její uzavření může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost“. Mezinárodní smlouva může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost, pokud se oblast, které se smlouva týká, překrývá s právními předpisy Unie nebo se na ni z velké části vztahuje právo Unie.

Evropská unie přijala společná pravidla na základě čl. 82 odst. 1 a článku 16 SFEU ohledně prvků týkajících se druhého dodatkového protokolu. Stávající právní rámec Evropské unie zahrnuje zejména nástroje pro spolupráci v oblasti prosazování práva a justiční spolupráci v trestních věcech, jako je směrnice 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech⁷, Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie⁸, nařízení 2018/1727 o Eurojustu⁹, nařízení 2016/794 o Europolu¹⁰, rámcové rozhodnutí Rady 2002/465/SVV o společných vyšetřovacích týmech¹¹, rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení¹². Kromě toho přijala Unie několik směrnic, které posilují procesní práva podezřelých a obviněných osob¹³.

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech, Úř. věst. L 130, 1.5.2014, s. 1.

⁸ Akt Rady ze dne 29. května 2000, kterým se v souladu s článkem 34 Smlouvy o Evropské unii vypracovává Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie, Úř. věst. C 197, 12.7.2000, s. 1.

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV, Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53.

¹¹ Rámcové rozhodnutí Rady 2002/465/SVV ze dne 13. června 2002 o společných vyšetřovacích týmech, Úř. věst. L 162, 20.6.2002, s. 1.

¹² Rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení, Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42.

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení, Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení, Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody, Úř. věst. L 294, 6.11.2013, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu, Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách

Navenek uzavřela Evropská unie řadu dvoustranných dohod mezi Uníí a třetími zeměmi, např. dohody o vzájemné právní pomoci mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými¹⁴ a mezi Evropskou unií a Japonskem¹⁵.

Ochrana osobních údajů je základním právem zakotveným ve Smlouvách o EU a v Listině základních práv Evropské unie a osobní údaje mohou být zpracovávány pouze v souladu s nařízením (EU) 2016/679 (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)¹⁶ a směrnicí (EU) 2016/680 (směrnice o ochraně policejních údajů)¹⁷. Základní právo každého jedince na respektování jeho soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace je rovněž zakotveno v Listině základních práv Evropské unie a jako základní prvek obsahuje respektování soukromí komunikace. Údaje z elektronické komunikace lze zpracovávat pouze v souladu se směrnicí 2002/58/ES (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích)¹⁸.

Posouzení toho, zda se již na určitou oblast z velké části vztahují společná pravidla, především vyžaduje, aby bylo přihlédnuto nejen k současnému stavu práva Unie v dotčené oblasti, ale rovněž k perspektivám jeho vývoje, pokud jsou v okamžiku této analýzy předvídatelné. Oblast, na niž se vztahuje druhý dodatkový protokol, má pro předvídatelné perspektivy vývoje příslušných společných pravidel bezprostřední význam. V tomto ohledu jsou rovněž relevantní návrhy Komise z dubna 2018 týkající se přeshraničního přístupu k elektronickým důkazům¹⁹.

Oblast působnosti návrhů zahrnuje konkrétní typy poskytovatelů služeb působících v Evropské unii. Poskytovatel nabízí služby v Evropské unii, pokud umožňuje uživatelům v jednom nebo více členských státech využívat jeho služeb a pokud má úzkou vazbu na Unii, například pokud má v některém členském státě provozovnu nebo protože v tomto členském státě poskytuje služby velkému počtu uživatelů. Poskytovatelé, kteří nejsou přítomni v

pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení, Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevin a právo být přítomen při trestním řízení před soudem, Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení.

¹⁴ Rozhodnutí Rady 2009/820/SZBP ze dne 23. října 2009 o uzavření Dohody o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými a Dohody o vzájemné právní pomoci mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými jménem Evropské unie, Úř. věst. L 291, 7.11.2009, s. 40–41.

¹⁵ Dohoda mezi Evropskou unií a Japonskem o vzájemné právní pomoci v trestních věcech, Úř. věst. L 39, 12.2.2010, s. 20.

¹⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009, kterou se mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací, směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací a nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele.

¹⁹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech ze dne 17. dubna 2018, COM(2018) 225 final; návrh směrnice, kterou se stanoví harmonizovaná pravidla pro jmenování právních zástupců za účelem shromažďování důkazů v trestním řízení ze dne 17. dubna 2018, COM(2018) 226 final.

Evropské unii, jsou povinni jmenovat právního zástupce, vůči němuž mohou být předávací příkazy vymáhány.

V závěrech Evropské rady ze dne 18. října se uvádí, že „je třeba nalézt řešení, která zajistí rychlý a efektivní přeshraniční přístup k elektronickým důkazům s cílem účinně bojovat proti terorismu a dalším formám závažné a organizované trestné činnosti, a to jak v rámci EU, tak na mezinárodní úrovni; do konce volebního období Evropského parlamentu je třeba dosáhnout dohody ohledně návrhů Komise týkajících se elektronických důkazů, přístupu k finančním informacím a zlepšení boje proti praní peněz. Komise by rovněž měla urychleně předložit mandáty k vyjednávání pro mezinárodní jednání o elektronickém důkazu“.

Návrhy Komise o elektronických důkazech vytvářejí základ pro koordinovaný a soudržný přístup jak v rámci Evropské unie, tak ze strany Evropské unie na mezinárodní úrovni, a to s náležitým ohledem na pravidla Evropské unie včetně zákazu diskriminace mezi členskými státy Evropské unie a jejich státními příslušníky. Ačkoliv Komise ve svém posouzení dopadů pro návrhy o elektronických důkazech již uvedla, že návrhy by mohly být vhodně doplněny o dvoustranné nebo vícestranné dohody o přeshraničním přístupu k elektronickým důkazům s průvodními zárukami, rozhodla se Komise navrhnout pravidla EU pro vhodné postupy a záruky pro přeshraniční přístup k elektronickým důkazům, než přistoupí k mezinárodnímu jednání s třetími stranami²⁰.

Na mezinárodní úrovni se Komise i nadále účastní souvisejících diskusí v rámci Úmluvy Rady Evropy o kyberkriminalitě²¹ jako pozorovatel. Přeshraniční přístup k elektronickým důkazům byl pravidelně na programu nedávných jednání ministrů spravedlnosti a vnitřních věcí EU a USA.

Dvě doporučení k účasti na jednání o druhém dodatkovém protokolu k úmluvě o kyberkriminalitě a k zahájení jednání se Spojenými státy americkými jsou Komisí přijímány současně. Oba procesy sice budou pokračovat různým tempem, řeší však vzájemně související otázky a závazky přijaté v rámci jednoho jednání mohou mít přímý dopad na další složky jednání.

Zatímco návrhy o elektronických důkazech řeší situaci konkrétních typů poskytovatelů služeb poskytujících služby na trhu EU, existuje riziko, že povinnosti budou v rozporu s právními předpisy třetích zemí. V zájmu řešení těchto rozporů v právních předpisech a v souladu se zásadou mezinárodní zdvořilosti obsahují návrhy o elektronických důkazech ustanovení o zvláštních mechanismech v případě, že poskytovatel služeb čelí rozporuplným povinnostem vyplývajícím z právních předpisů třetí země, jsou-li požadovány důkazy. Tyto mechanismy zahrnují postup přezkumu s cílem vyjasnit danou situaci. Druhý dodatkový protokol k Úmluvě Rady Evropy o kyberkriminalitě by měl usilovat o to, aby se zabránilo rozporuplným povinnostem mezi stranami úmluvy o kyberkriminalitě.

Lze proto usuzovat, že uzavření druhého dodatkového protokolu může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost.

Unie má tudíž výlučnou pravomoc k vyjednávání druhého dodatkového protokolu k úmluvě o kyberkriminalitě (podle čl. 3 odst. 2 SFEU).

Předmět druhého dodatkového protokolu spadá do oblasti politiky a pravomocí EU, zejména pokud jde o nástroje v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech (čl. 82 odst. 1 SFEU) a

²⁰ Zatímco probíhají jednání s Evropským parlamentem a Radou, Rada se dohodla na obecném přístupu k návrhu nařízení předloženému Komisí, a to na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci dne 7. prosince 2018.

²¹ Budapešťská úmluva Rady Evropy o kyberkriminalitě (CETS č. 185) ze dne 23. listopadu 2001, <http://conventions.coe.int>.

ochranu údajů (článek 16 SFEU), a podle právních předpisů EU nelze jednání vést bez účasti EU. Komise má navíc obecnou úlohu při zastupování Evropské unie stanovenou v čl. 17 odst. 1 SEU. S ohledem na výše uvedené skutečnosti by Komise měla být jmenována Radou jako vyjednavatel druhého dodatkového protokolu k úmluvě o kyberkriminalitě (CETS č. 185).

3. PŘÍSLUŠNÁ USTANOVENÍ V OBLASTI POLITIKY

Jednání by měla zajistit, aby dohodnutá ustanovení byla slučitelná s právními předpisy EU a se závazky členských států z nich vyplývajících, a to rovněž s přihlédnutím k budoucímu vývoji. Kromě toho bude též nutné zajistit, aby druhý dodatkový protokol obsahoval ustanovení o neuplatňování umožňující členským státům Evropské unie, které se stanou stranami druhého dodatkového protokolu, upravovat vztahy mezi sebou na základě právních předpisů EU. Konkrétně fungování návrhů Evropské komise o elektronických důkazech, a to včetně jejich podoby, jež sleduje jejich vývoj při jednáních v rámci legislativního postupu se spolunormotvůrci, a nakonec jejich konečné (přijaté) podoby, by mělo být zachováno mezi členskými státy Evropské unie.

Druhý dodatkový protokol by měl obsahovat nezbytné záruky, pokud jde o základní práva a svobody uznané v Listině základních práv Evropské unie, především právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace uznané v článku 7 Listiny, právo na ochranu osobních údajů uznané v článku 8 Listiny, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces uznané v článku 47 Listiny, presumpci nevinu a právo na obhajobu uznané v článku 48 Listiny a zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů uznané v článku 49 Listiny. Druhý dodatkový protokol by měl být uplatňován v souladu s těmito právy a zásadami.

Součástí protokolu musí být vhodné záruky ochrany údajů a soukromí pro shromažďování, předávání a následné použití osobních údajů a údajů z elektronické komunikace do té míry, v níž by tato mezinárodní dohoda mohla představovat právní základ pro předávání údajů v reakci na předávací příkazy nebo žádosti vydané orgánem strany dodatkového protokolu, která není členem EU, vyžadující, aby správce nebo zpracovatel zveřejnil osobní údaje a údaje z elektronické komunikace, aby se zajistilo, že poskytovatelé služeb v EU jsou v úplném souladu se svými povinnostmi podle právních předpisů EU v oblasti ochrany údajů a soukromí. Uvedené záruky by tedy měly zajišťovat ochranu základních práv a svobod občanů EU, včetně práva na soukromí a ochranu osobních údajů v případech, kdy jsou osobní údaje nebo údaje z elektronické komunikace poskytovány donucovacím orgánům v zemích mimo Evropskou unii.

Vzhledem k tomu, že v návrzích Evropské komise o elektronických důkazech neexistují ustanovení pro přístup úřadů k údajům bez pomoci prostředníka („přímý přístup“), může být použití těchto opatření založeno pouze na vnitrostátním právu. Může-li druhý dodatkový protokol obsahovat ustanovení týkající se „rozšíření vyhledávání a přístupu na základě osobních bezpečnostních údajů“ a „vyšetřovacích technik“, mělo by být hlavním cílem prosazování silnějších záruk pro tento přeshraniční přímý přístup k údajům, a tím i zajištění ochrany základních práv a svobod občanů EU, včetně práva na soukromí a ochranu osobních údajů.

Uzavření druhého dodatkového protokolu by mělo umožnit uzavření dvoustranných dohod nebo smluv mezi stranami protokolu a mezi stranami protokolu a Evropskou unií, jimiž se řídí jejich vztahy. Za tímto účelem by mělo být vloženo odpovídající ustanovení, jež by umožňovalo, aby dvě či více stran úmluvy, pokud již uzavřely dohodu či smlouvu o otázkách upravených v úmluvě či pokud tak v budoucnu učiní, byly oprávněné uplatňovat takovou dohodu či smlouvu nebo řídit se takto upraveným vztahem, je-li to provedeno způsobem,

který je v souladu s cíli a zásadami úmluvy. Dohoda mezi Evropskou unií a Spojenými státy o přeshraničním přístupu k elektronickým důkazům za účelem justiční spolupráce v trestních věcech by měla ve dvoustranných vztazích mezi Spojenými státy americkými a Evropskou unií mít přednost před jakoukoli dohodou nebo ujednáním, k níž dospělo jednání o druhém dodatkovém protokolu, pokud se týká stejných otázek.

ROZHODNUTÍ RADY

o zmocnění k účasti na jednání o druhém dodatkovém protokolu k Úmluvě Rady Evropy o kyberkriminalitě (CETS č. 185)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 218 odst. 3 a 4 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 9. června 2017 přijal Výbor stran pro Úmluvu Rady Evropy o kyberkriminalitě (CETS č. 185) (T-CY) rozhodnutí o přijetí mandátu k přípravě druhého dodatkového protokolu k úmluvě.
- (2) Mandát pro druhý dodatkový protokol obsahuje ke zvážení tyto prvky: ustanovení za účelem účinnější vzájemné právní pomoci (zjednodušený režim pro žádosti o vzájemnou právní pomoc, pokud jde o informace o účastníkovi, mezinárodní předávací příkazy, přímá spolupráce mezi justičními orgány u žádosti o vzájemnou právní pomoc, společné vyšetřování a společné vyšetřovací týmy, žádosti v angličtině, audio/video výslech svědků, obětí a znalců, postupy vzájemné právní pomoci v případech mimořádných událostí); ustanovení umožňující přímou spolupráci s poskytovateli služeb v jiných jurisdikcích s ohledem na žádosti o poskytnutí informací o účastníkovi, žádosti o uchování a žádosti pro případ mimořádných událostí; jasnější rámec a silnější záruky u stávajících postupů pro přeshraniční přístup k údajům; záruky, včetně požadavků na ochranu údajů.
- (3) Unie přijala společná pravidla, která se do značné míry překrývají s plánovanými prvky, jež se týkají druhého dodatkového protokolu. Jedná se zejména o komplexní soubor nástrojů, které mají usnadňovat justiční spolupráci v trestních věcech²² a zajišťovat minimální normy pro procesní práva²³, jakož i záruky ochrany údajů a soukromí²⁴.

²² Akt Rady ze dne 29. května 2000, kterým se vypracovává Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie, Úř. věst. C 197, 12.7.2000, s. 1; nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV, Úř. věst. L 295, 21.11.2018; nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV, Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53; rámcové rozhodnutí Rady 2002/465/SVV ze dne 13. června 2002 o společných vyšetřovacích týmech, Úř. věst. L 162, 20.6.2002, s. 1; rámcové rozhodnutí Rady 2009/948/SVV o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení, Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42; směrnice 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech, Úř. věst. L 130, 1.5.2014, s. 1.

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení, Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení, Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování

- (4) Komise rovněž předložila legislativní návrhy nařízení o evropských předávacích a uchovávacích příkazech pro elektronické důkazy v trestních věcech a směrnice, kterou se stanoví harmonizovaná pravidla pro jmenování právních zástupců za účelem shromažďování důkazů v trestním řízení, jež zavádějí závazné přeshraniční evropské předávací a uchovávací příkazy, jež mají být adresovány přímo zástupci poskytovatele služeb v jiném členském státě²⁵.
- (5) Uzavření druhého dodatkového protokolu tudíž může ovlivnit společná pravidla či změnit jejich působnost.
- (6) V čl. 82 odst. 1 a v článku 16 Smlouvy o fungování Evropské unie jsou stanoveny pravomoci Unie v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech a v oblasti ochrany údajů a soukromí. V zájmu ochrany integrity právních předpisů Unie a s cílem zajistit, aby ustanovení mezinárodního práva a právní předpisy Unie zůstaly i nadále v souladu, je nezbytné, aby byla Unie zapojena do jednání o druhém dodatkovém protokolu.
- (7) Druhý dodatkový protokol by měl obsahovat nezbytné záruky, pokud jde o základní práva a svobody, včetně práva na ochranu osobních údajů a soukromí, práva na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a komunikace uznaného v článku 7 Listiny, práva na ochranu osobních údajů uznaného v článku 8 Listiny, práva na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces uznaného v článku 47 Listiny, presumpce nevinoty a práva na obhajobu uznaných v článku 48 Listiny a zásad zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů uznaných v článku 49 Listiny. Druhý dodatkový protokol by měl být uplatňován v souladu s těmito právy a zásadami.
- (8) V souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725²⁶ byl konzultován evropský inspektor ochrany údajů, který vydal stanovisko dne ...²⁷,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Komise se zmocňuje k jednání, jménem Unie, o druhém dodatkovém protokolu k úmluvě Rady Evropy o kyberkriminalitě (CETS č. 185).

třetí strany a právu na komunikaci s třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody, Úř. věst. L 294, 6.11.2013, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu, Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení, Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1.

²⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES; směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

²⁵ COM(2018) 225 final a COM(2018) 226 final.

²⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

²⁷ Úř. věst. C ...

Článek 2

Směrnice pro jednání jsou stanoveny v příloze.

Článek 3

Jednání se povedou v konzultaci se zvláštním výborem, který určí Rada.

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*